

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове на

доц. Елена Николова, доктор

I. КНИГИ, МОНОГРАФИИ, УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ РЪКОВОДСТВА

1. НИКОЛОВА, Е. Двигателните качества в учебните програми по физическо възпитание. *София, Балид Инс, 2012 (обем 208 стр.)*

Предмет на разработката е съдържанието на учебните програми по физическо възпитание и включените в тях обем и степен на въздействие върху развиване на определени двигателни качества.

Направен е подробен анализ на съдържанието на учебните програми по физическо възпитание в българската образователна система във връзка с развиването на двигателните качества на учениците за повече от 50 години.

В отделна глава (втора) подробно са изследвани характеристиките и динамиката на развитието на отделните двигателни качества – сила, издръжливост, бързина и ловкост, както и съществените елементи на учебното съдържание, каквито са средствата и формите за преимуществено развиване на тези качества, дозировката на физическото натоварване и др. Интерес представлява и взаимовръзката между отделните качества, тяхното комплексно развиване, както и възможностите за диференцираното им използване в конкретни условия.

Значително място е отделено на методическите изисквания и насоки при развиване на физическите качества на учениците в различните възрастови групи и особено на специфичните особености на

нормативите за оценка и контрол на състоянието и развитието на двигателните способности на учениците.

2. НИКОЛОВА, Е. Двигателна активност, училище, семейство (монография). София, Бюлид Инс, 2012 (обем 260 стр.).

В монографичния труд е разгледан изключително важният и социалнозначим проблем – двигателната активност на учениците от I до XII клас, като необходимо условие за подобряване на тяхното здраве, умствена и физическа работоспособност.

На научноекспериментална основа – многогодишни наблюдения, експериментални, анкетни проучвания и анализи, двигателната активност на учениците е обхваната във всичките ѝ аспекти и във връзка с две съществени институции – училище и семейство. Изследвани са важни въпроси, свързани с двигателната активност както в учебното, така и в свободното време.

Задълбочено са изследвани същността и характерните особености на двигателната активност на учениците, зависимостта на тази дейност от програмното учебно съдържание по физическо възпитание, педагогическите подходи при обучението в урока по физическо възпитание, материално-техническата база, отношението на учениците и др. Двигателната активност в свободното време на учениците обхваща планиране, подготвеност за самостоятелни занимания, предпочитани места, дейности, игри, спортове.

В книгата е разгледана и взаимовръзката на двигателната активност на учениците и техните семейства и е подчертана важността на поддържане на постоянни взаимоотношения в системата „родител – дете“.

В самостоятелен раздел обект на специално внимание са проблемите на ефективността на двигателната активност на учениците, както и

причините, които ограничават учениците да се занимават системно с физически упражнения, спорт и туризъм – липса на свободно време, традиции, финансови средства, спортна материална база и много други.

Специално място е отделено на връзката между двигателната активност на учениците и безопасността на участниците в заниманията. Предложен е модел за безопасността, в който са дадени основни препоръки за запазване здравето и живота на учениците в урока по физическо възпитание и в заниманията през свободното време.

Монографията съдържа значителен брой илюстративен материал – таблици и графики. Предназначена е за учители по физическо възпитание, за самите ученици, за родители, за спортни специалисти.

Книгата е второ преработено издание. В нея доц. Борис Маринов участва в разработването на: проблема за двигателната активност в свободното време в съавторство с Е. Николова (Глава II, подзаглавие II.5.), на безопасността на учениците при двигателната дейност (Глава IV, подзаглавие IV. 3) и безопасност на учениците при туризма (Глава IV, подзаглавие IV. 3.3.)

3. НИКОЛОВА, Е., АЛИПИЕВА, Л. МОЛИВКО. Бягам, скачам, хвърлям, играя. Учебна книжка по образователно направление „Физическа култура“ за подготвителна група на детската градина. Под общата редакция на доц. д-р Дарина Гълъбова. Велико Търново, Слово, 2004. (обем 32 стр.)

Учебната книжка отговоря напълно на образователните изисквания за подготвителната група по образователно направление „Физическа култура“. Тя е предназначена за родители, учители и деца.

Книжката е цветна, богато илюстрирана, с чудесен дизайн, което я прави достъпна за ползване и от самите деца.

Съдържанието ѝ дава възможност за стимулиране на познавателно-двигателния интерес, съдържа статична информация за физически упражнения и двигателни дейности, както и за създадени проблемни ситуации за самостоятелно изпълнение и формиране на конкретни знания и умения. Създаде ни са междупредметни връзки с други образователни направления. Чрез изпълнение на задачите, поставени в книгата, се създава възможност за осмисляне на двигателните задачи и за изграждане на реална зрително-слухова представа.

Книжката е разработена в контекста на дидактическата система „МОЛИВКО“ с цел да стимулира правилното психо-физическо развитие и формиране на 5–7-годишните деца, за да се намали ограничената двигателна активност и липсата на достатъчно движение на детето, което се отразява крайно неблагоприятно на неговото здраве, физическо развитие и дееспособност.

- 4. ДИМИТРОВ, Д., ДОБРЕВА, И., НИКОЛОВА, Е., ЗАХАРИЕВА, Р., НИКОЛОВА, Л., КАЛЕВА, Б., МАЛИНОВА, А., ДИМИТРОВ, Н., СТОЙКОВА, Н., КЯКОВА, П. Аз ще бъда ученик. Практическо ръководство за учители (за подготвителна група в детските градини и училище). *София, Изкуства, 2005 (обем 248 стр.).***

Ръководството представлява система, която конкретизира целите, образователното съдържание и педагогическата технология в образователно-възпитателния процес по отделни направления. Разработена е от професионалисти в системата на педагогиката на предучилищното и дидактиката на началното училищно образование – преподаватели от университети, експерти, учители и директори.

Образователното съдържание по различните ситуации и отговаря на посочените в програмата за подготвителната група.

Образователното направление „Физическа култура“ е разработено от доц. Е. Николова. То отразява развитието на педагогическите теории за функционалните възможности на децата и технологии за опазване на тяхното здраве.

Това направление има следните цели: формиране на двигателни умения и познавателно отношение към двигателната дейност с организиращ характер; овладяване и усъвършенстване на естествено-приложни движения; подобряване на физическата дееспособност на 5-7-годишни деца; формиране на специална готовност за обучение по физическа култура за I клас и формиране на положително отношение към двигателна дейност – собствена и на другите.

Разработено е примерно разпределение на тематичното съдържание по учебни седмици, определен е броят на задължителните (регламентирани и нерегламентирани) ситуации за образователни направление при целодневна и полудневна организация.

Примерното седмично разпределение на задължителните (регламентирани и нерегламентирани) ситуации в направление „Физическа култура“ е разработено на базата на 4 ядра (дейности): естественоприложна; спортноподготвителна; физическа дееспособност, игрова и двигателна дейности.

5. МОЛИВКО. Книга за учителя. Дидактическа система за подготвителна група в детските градини (6–7 г.) по всички образователни направления, диагностика и моторика. Авторски колектив под редакцията на доц. д-р Дарина Гълъбова. Велико Търново, Слава. I издание – 2004, II допълнено издание – 2006 и трето преработено издание – 2008, с. 521-567.

Дидактическата система „Моливко“ е създадена в отговор на промените и реалните потребности на предучилищната практика. Образователната система е разработена върху утвърдената Програма от МОН. Тя съдържа учебни помагала по основните 9 образователни направление, между които и физическа култура: „Бягам, скачам, хвърлям, играя“, разработено от Е. Николова и Л. Алипиева.

Учебните програми са съобразени с различието на образователните потребности при отделни деца. Учебната програма за подготвителната група е диференцирана в два модула.

Модулите включват основните образователни ядра – физическа дееспособност, естественоприложна; спортноподготвителна и игрова двигателна дейност и съответните на тези дейности средства, методи, форми и очакваните резултати (знания, умения и отношение на детето към двигателна дейност).

Първият модул е предназначен за деца, които не са посещавали детска градина, до обхващането им в подготвителни групи, а вторият – за деца с по-високо равнище на знания и умения.

Равнището на овладените знания и умения и на формираното отношение на детето, са основният критерий за преход от първия във втория модул.

Направена е подробна характеристика на учебната програма „Физическа култура“ и на особеностите на двигателно-познавателната подготовка на децата. Разработени са и образователните изисквания за предучилищна подготвителна група по основните образователни ядра, както и технология за контролиране и оценяване на физическата дееспособност на децата.

За оценяване на двигателните качества са предложени оценителни таблици за постиженията по отделните тестове и начинът на оценяване по седемстепенна скала.

Изключително полезно за работата на учителите е примерното месечно и седмично разпределение на образователно-двигателното съдържание по ядра и теми. Посочени са упражненията, подходящи за развиване на двигателните качества – бързина; скоростно-силови качества; издръжливост; гъвкавост и ловкост.

Разработката завършва с методически указания. Посочени са методите за двигателно-познавателна подготовка на децата (за осъществяване на двигателната и познавателната дейности, за проверка и оценка на придобитите умения и знания и за възпитание), както и методическите изисквания и подходи при реализиране на отделните педагогически ситуации при обучението. Представен е и дидактически комплекс „Физическа култура“ за подготвителна група.

6. МАРИНОВ, Б., НИКОЛОВА, Е. Свободното време на ученика турист. *София, Болид Инс, 2008 (обем 120 стр.)*

Предмет на разработката е туризмът сред учениците като възможност за увеличаване на положителното му въздействие в природната среда и като допълнителен резерв за възстановяване, поддържане и подобряване на тяхното здраве и дееспособност.

Книгата е разработена в три глави. В първата са разработени научнотеоретичните основи на свободното време на туриста; във втората – резултатите от изследвания на отношението на учениците туристи към двигателната и развлекателната дейности през свободното време в туристическите прояви и в третата – методическите изисквания при подготовката и провеждането на туристическите дейности и безопасността при практикуването на тази дейност.

Резултатите от изследванията показват, че въздействието на туризма върху учениците е комплексно – разнообразни местности, естествени

природни сили, нетрадиционното общуване между туристите и общуването им с природата и специфичните двигателни туристически дейности – ориентиране, бивакуване, преодоляване на различни релефни форми и естествени препятствия и др.

Значително място е отделено на игровата, състезателната, двигателно-приложната, културно-образователната и развлекателната дейности, тъй като резултатите от анкетните проучвания недвусмислено показват желанието на учениците да участват в игри, състезания и други развлекателни дейности по време на туризъм.

Книгата е предназначена преди всичко за учители, които организират туристически походи за своите ученици, за инструктори и водачи, за туристически дружества и частни туристически школи.

7. БЪЧВАРОВ, М., БОНОВ, П., ФИЛЪОВ В., НИКОЛОВА, Е. Бегова, скокова и силова издръжливост. *София, ТипТоп Прес, 2009 (обем 168 стр.)*

Издръжливостта е способността за поддържане на дадено психофизическо или умствено усилие, без намаляване на работоспособността, въпреки настъпващата умора.

В изложението на книгата е използван един основен спортен критерий на интерпретиране на издръжливостта според формата на движението на три вида движения, т.е. бегова, скокова и силова издръжливост.

Книгата е разработена в четири глави. Първата разглежда същността, видовете и факторите на издръжливостта; социалните сфери и форми на проявление на издръжливостта в спорта и факторите, които лимитират издръжливостта и пътищата за тяхното преодоляване. Втората обхваща беговата издръжливост, третата – скоковата издръжливост; четвъртата – силовата издръжливост.

Изследването на тези три вида издръжливост се базира, от една страна, на фактори, свързани с методическите цели на спортната подготовка в различните видове спорт (обща, темпова и специална издръжливост и др.) и, от друга – с характера на мускулното енергоснабдяване, реакциите на организма при разнообразни по интензивност физически натоварвания (аеробно, смесено и анаеробно осигуряване и др.)

Книгата е предназначена за студенти от НСА, за учители по физическо възпитание и спорт, треньори, инструктори по фитнес и всеки, който желае да поддържа здравето, жизнеността и работоспособността си чрез физически упражнения.

8. ДАВИДОВ, Д., НИКОЛОВА, Е. Диагностика и оценка на урока по физическо възпитание. *София, НСА ПРЕС, 2010 (68 стр.).*

Разгледани са същността и спецификата на педагогическия процес по физическо възпитание. Целта на разработката е повишаване на ефективността на обучението в качествено отношение.

Предложен е модел за многостранна диагностика и анализ на педагогическия процес по физическо възпитание чрез на количествени и качествени показатели.

Разгледани са подробно основните критерии и показатели за оценка на урока по физическо възпитание – професионалната подготовка на учителите, съдържанието, структурата и провеждането на отделните части на урока (подготвителна, основна и заключителен).

Отделено е място на методите на обучение, на организация на урока по физическо възпитание, онагледяването, допуснатите грешки и корекциите им, дозировката на упражненията, физическото натоварване и др.

Разработката е предназначена за магистри, обучаващи се по програмата „Физическо възпитание“ към НСА. Може да се ползва и от учители, експерти, методисти, студенти и всички, които имат интерес към управлението на педагогическия процес по физическо възпитание.

9. СПОРТЕН ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК (авторски колектив). *София, Бюлид Инс, 2010 (с. 325-333)*

Разделът „Теория на физическото възпитание“ в терминологичния речник е разработен от доц. Е. Николова.

Съдържа 30 от най-съществените термини в теорията на физическото възпитание на български и английски език.

10. PETKOVA, A., KUDLÁČEK, M., NIKOLOVA, E. Attitudes of physical education students (last University year) and physical education Teachers toward teaching children with physical disabilities in general physical education classes in Bulgaria. *European Journal of Adapted Physical Activity. Vol. 5, № 2, p. 82-89. European Federation of Adapted Physical Activity, 2012.* ПЕТКОВА, А., КУДЛАЧЕК, М., НИКОЛОВА, Е. (с характер на студия). *Нагласи на студенти по физическо възпитание (последен курс на обучение) и преподаватели по физическо възпитание към обучение на деца с физически увреждания в заниманията по общо физическо възпитание в масовото училище в България. Европейски журнал за адаптирана физическа активност. Т.5 № 2, стр. 82–98. Европейска федерация по адаптирана физическа активност, 2012.*

Нагласите на преподавателите са важен фактор за възпитанието на поведението в образователните среди (Avramidis & Norwich, 2002), а текущите дискусии навеждат на мисълта, че е възможно поведението да се предсказва по намеренията (Ajzen, 2005).

Целта на изследването е да се опишат нагласите и предикторите на намеренията на българските преподаватели по физическо възпитание

(ПФВ) и на студентите в последен курс на обучение (СПКО) към включването на ученици с физически увреждания в уроците по физическо възпитание. За измерване нагласите на СПКО от Националната спортна академия „Васил Левски“, гр. София, България и това на българските ПФВ е използван инструментът ATIPDPE-BG¹

Общият брой на участниците беше 110 (55 жени и 55 мъже), от които 50 СПКО и 60 ПФВ. Средната възраст на СПКО е 22,65 години, а на ПФВ – 35,6 години. За да се анализират резултатите чрез едномерен дисперсионен анализ ANOVA и многомерен регресионен анализ, бе използван софтуерният пакет SPSS 13,0.

Резултатите сочат, че общите нагласи на студентите са положителни, за разлика от тези на преподавателите, макар че съществена разлика между мъже и жени не бе открита ($F=0,11$, $p=0,74$). Установява се, че нагласите са най-силният предиктор на намерения – 43% от дисперсията ($r^2 = 0,44$)

11. PEEVA, P., NIKOLOVA, E. Foundations of the theory and methodology of physical education. Sofia, Bolid Ins, 2013. ПЕЕВА, П. НИКОЛОВА, Е. *Основи на теорията и методиката на физическото възпитание. София, Болид Инс, 2013 (обем 138 стр.).*

Учебникът е основен лекционен курс по основи на Теория и методика на физическото възпитание. Предназначен е за чуждестранни студенти магистърска степен в даден спорт от НСА „В. Левски“. В същото време може да се използва от студентите и в други специалности, като кинезитерапия, туризъм, спортна анимация, както и от студентите в учителския факултет.

¹ ATIPDPE (Attitude Toward Teaching Individuals wit Physical Disabilities in Physical Education) – нагласи към обучението на лица с физически увреждания в занятията по физическо възпитание.

Учебният материал е структуриран в 10 глави и обхваща най-съществените аспекти на теорията и методиката на физическото възпитание.

Отделните теми дават теоретични и практически знания за основните термини, принципи, средства, форми и методи, широко използвани в образователния процес по физическо възпитание в българското общообразователно училище.

Разгледани са също така развитието на двигателните качества и физическата годност; най-характерните особености на урока на физическото възпитание и изисквания, необходими за неговото ефективно провеждане; планирането и управлението на учебния процес и проблемите за научни изследвания, характерните черти на училищния физическо образование; съдържанието на учебните програма и особеностите при прилагане на методите на обучение по физическо възпитание в училище.

За по-доброто усвояване на материала от значения са и поставените въпроси в края на всяка тема. Чрез тях студентите имат възможност както да затвърдят своите знания, така и да направят самооценка на същите.

Учебникът е представен и в електронен вид на диск, приложен към книжното тяло.

II. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

- 12. NIKOLOVA, E., MIHAYLOV, D. MARINOV, T. Motivation of the high students of “Physical education” specialty towards their future professional realization. НИКОЛОВА, Е., МИХАЙЛОВ, Д., МАРИНОВ, Т.**

Мотивацията на студентите от специалност „Физическо възпитание” за бъдещата им професионална реализация. –Физичка култура, год. 35, бр.2, 2007.

Целта на изследването е да се разкрие състоянието на мотивите при подготовката на студентите от бакалаварската степен за получаване на професионална квалификация «учител по физическо възпитание».

Обект на изследването са студентите от II до IV курс със специалност „Физическо възпитание”, обучавани в Национална спортна академия „Васил Левски” – София. Анкетирани са общо 127 студенти (86 мъже и 41 жени) от учителски факултет.

Анкетната карта съдържа 19 въпроса и е с гарантира анонимност.

Отговорите на 127 лица бяха обработени чрез програмен продукт УСОСИ – на базата на алтернативен и корелационен анализи.

Резултатите показват, че основният мотивационен фактор за избор на специалността „Физическо възпитание” се корени в качествата на личността, обусловени от цяла група мотиви, водещи от които са възможност за бъдеща реализация като учител по физическо възпитание и спорт, необходимост от получаване на висше образование и емоционално-нравствени мотиви. Водещ мотив е любовта към спорта.

Препоръчва се създаването на специализирана система за оценка на професионалния труд на преподавателите с оглед стимулиране на взаимната академична връзка студент – преподавател.

- 13. НИКОЛОВА, Е. Двигателният потенциал на ученика и развиване на неговата личност в процеса на обучение по физическо възпитание и спорт. –Спорт и наука“, изв. бр. № 1, 2007 (с. 302-305). (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 14–15 декември, 2006).**

Предмет на разработката е двигателната активност като неотметна потребност и основен компонент на здравословния начин на живот и на процеса на формиране на личността на ученика при обучението по физическо възпитание и спорт.

Направени са редица изследвания в рамките на експерименталните класове на образцовите училища, насочени към изучаването на съотношението между обучението и развитието със средствата на физическото възпитание и спорта в съвременния учебен процес.

Подобряването на двигателните възможности при обучението по физическо възпитание и спорт осигурява фундамента на развитието на личността. Двигателният потенциал на ученика се очертава като основополагащ фактор за цялостното бъдещо личностно развитие на ученика.

14. НИКОЛОВА, Е. Семейство – двигателна активност – училищен спорт. –В: сб. Личност, мотивация, спорт. т. 12. София, 2007. (Научна конференция на кат. „Психология, педагогика, социология“).

Проблемът за двигателната активност на децата става все по-актуален поради отрицателните последици от научно-техническата революция и обездвижването на децата в съвременния свят.

Предмет на изследване е създаването на определен двигателен режим за децата и на мястото и ролята на семейството и училището в създаването на традиции в спортуването на подрастващите.

Резултатите от изследването показват, че положителното отношение на родителите към спорта е свързано с разбирането им за здравословен начин на живот и, че водеща роля в реалните форми и

начини на мотивиране на децата за системни занимания има семейството.

Не по-малко важен фактор са и учителите. Ангажирането на родителите, тяхното сътрудничество допълва деловата активност на учителя, на треньора и допринася за мотивирането на детето за по-пълноценни занимания.

15. НИКОЛОВА, Е. Йога във физическото възпитание. –Спорт и наука, № 6, 2012, с. 87-93.

Предмет на статията е приложението на някои елементи от йога в уроците по физическо възпитание. Направен е кратък исторически преглед на създаването на йога като социална практика и идеята за приложението ѝ в процеса на физическото възпитание на човека. Изложено е становище за същността на йога и за нейното място във физическото възпитание с цел хармонично развитие на децата и младите хора.

Разгледани са редица въпроси, свързани с използването на елементи на йога в урочната и извънурочната работа по физическо възпитание.

В заключение е подчертано, че йогата може успешно да намери своето място, като средство на физическото възпитание при условие, че се провежда под ръководството на добре обучени преподаватели, които я прилагат не като религия и медицинско средство, а в нейната форма на специфична двигателна активност с културно-възпитателно въздействие

16. НИКОЛОВА, Е., БОЕВА, Б. Интегрални индивидуални и групови оценки на физическата дееспособност в първи клас. –В: сб. „Образованието –

глобална идентичност и културно разнообразие“. Първа балканска конференция. Том 3. 27–29 юни 2003, с. 297–310.

Целта на изследването е да се създадат критериите за оценка на физическата дееспособност на 7-годишни деца (момчета и момичета), съобразени с общата тенденция в динамиката на признаците в предпубертетния възрастов период.

Изследвани са 526 лица, от които 214 момчета и 312 момичета. Получените данни за постиженията на децата от 15 теста са подложени на статистическа обработка по методите на вариционния, сравнителния, корелационния, факторния и регресивния анализи.

Разработени са нормативи за оценка на физическата дееспособност отделно за момичета и за момчета. Те са удобни за използване в училищната практика, имат висока разграничителна способност и дават възможност за количествено и качествено оценяване, което позволява сравняване на постиженията между отделните тестове.

- 17. НИКОЛОВА, Е., АЛИПИЕВА, Л., МАРЕКОВА, Ю., ДОЙЧЕВ, М., ДИМИТРОВА, Ц., ЙОНОВ, Й. Двигателната активност на децата и младежта в Република България – състояние и перспективи. –Спорт и наука, изв. бр. № 1, 2005 (с. 3-17). (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2004).**

Направен е подробен анализ на състоянието на двигателната активност на децата и младежта. На базата на Национално представително изследване са посочени редица негативни тенденции в начина на живот на младите хора (тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици, бездвижване).

Налице са значителни трудности, поради реализиране на трансформация и осъвременяване на цялата образователна система и в частност на обучението по физическото възпитание и спорта.

Посочена е необходимостта от изработване на национална стратегия за ефективна политика в сферата на физическото възпитание и спорта, от осъвременяването на нормативната база, от изработване на ДОИ (държавни образователни изисквания) за материалната база, от подобряване на учебния план и въвеждане на третия час по физическо възпитание и спорт.

Важна е и препоръката всички учебни и учебно-тренировъчни дейности да се осъществяват от специалисти по физическо възпитание и спорт още от предучилищна възраст с акцент върху научното осигуряване на процесите, професионалната квалификация и израстването на кадрите.

- 18. НИКОЛОВА, Е., ЛАЗАРОВА, К., ЧЕРНЕВ, В. Актуални проблеми на физическата култура (ретроспекция). –Спорт и наука, изв. бр. № 1, 2005 (с.18-22). (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2004).**

В разработката е направена теоретична обосновка на понятието физическа култура като система от съставлящи и от своя страна взаимодействащи си подсистеми, които изпълняват определени социални функции.

Развитието на теорията, методиката и практиката на една от нейните подсистеми – физическо възпитание, през последните години е свързано с проблемите на физическото възпитание и спорта в образователната система.

Направеният анализ на публикувани материали за периода 2002– 2004 дава ясна представа за насоките, по които се развива българското образование.

Тематика включва 14 съществени проблема, от които учебното съдържание в урока по физическо възпитание е на първо място. Проблемът за децата в неравностойно положение също е намерил място сред посочените насоки на научни разработки.

19. НИКОЛОВА, Е., МУТАФОВА-ЗАБЕРСКА, Ю. Психомоторни характеристики на децата като показател за двигателна активност. –В: сб. *Личност, мотивация и спорт, том 10, София, 2005, с. 200-204. (Научна конференция на кат. „Психология, педагогика, социология“)*

Учебната 2003–2004 г. е първата, през която се реализира регламентираният образователно-възпитателен процес в подготвителните групи за училище, интегрирането на 6-7-годишните деца към задължителна едногодишна подготовка за училище. Системната двигателна дейност на децата от подготвителните групи се реализира в регламентирани, нерегламентирани и свободни форми на организация.

Целта на разработката е да се проследи взаимовръзката на някои показатели за физическата дееспособност и психодвигателната реактивност на шестгодишните деца.

Обект на изследване са 263 деца (107 момчета и 156 момичета) на 6 години. Предмет на изследване са данните от показателите за физическа дееспособност (тестовите 30 и 50 м от висок старт; бягане на 200 м; отскок на височина от място; тилен лег – седеж (брой за 30 сек); скок на дължина от място; максимален брой клякания за 20 сек и хвърляне на плътна топка 1 кг); психомоторна реактивност, която се

определя чрез показателите бързина на простата двигателна реакция, честота на движенията, равновесна устойчивост и тренометрия.

Получените резултати насочват към съществена препоръка за бъдещата работа – установените зависимости да станат основа за преосмислянето и разработването на учебното съдържание, което да се актуализира към специализираната работа в подготвителните групи.

20. НИКОЛОВА, Е., КОНСТАНТИНОВА, К. Интегрирано обучение в уроците по физическо възпитание и спорт – възможност за оптимално развиване на индивидуалните способности на ученици със специални педагогически нужди. –В: сб. Образователна и научна интеграция в спорта и чрез спорта. София, Научен форум, 1 юни 2005 (с. 45-49).

Целта на разработката е да се установи какво е настоящото мнение и възприемане на интегрираното обучение на ученици с увреждания в уроците по физическо възпитание, неговата приложимост и бъдеще.

Проведено е анкетно проучване сред широк кръг от специалисти, учители от 40 масови и специални училища и студенти от НСА.

Резултатите от проучването показват нееднакво становище по въпроса за интегрираното обучение. Учителите от специалните училища считат, че академичните изисквания на масовата общообразователна програма затрудняват техните ученици, а учителите от масовите училища нямат достатъчни наблюдения върху интегрираните ученици.

Изводът от проучването е, че учителите имат известни познания по отношение на интегрираното обучение в уроците по физическо възпитание, но то в никакъв случай не е достатъчно.

21. НИКОЛОВА, Е., КОСТОВ, К. Фактори за мотивиране на студентите за системни спортни занимания. –Спорт и наука, №3, 2006 (с. 75-79).

Целта на изследването е да се анализира съдържанието, да се разкрие значението на водещи фактори за мотивиране на студентите към системни спортни занимания

На базата на проучване на държавните нормативни документи са определени факторите, които зависят от решенията на държавните органи и имат влияние върху мотивацията на студентите за системни спортни занимания.

Посочен е и начинът на финансиране на спортната дейност във висшите училища.

На трето място е разгледана ролята на медиите за отразяването и развитието на студентския спорт.

В заключение авторите посочват необходимостта от разработване на стратегия за мотивиране на студентите към спортна дейност, насочена към внедряване в учебния процес на образователни програми; разширяване на извънаудиторната спортна дейност на студентите; предоставяне на материални и финансови условия за практикуване на масов спорт и спорт за всички във висшите училища; актуализиране и синхронизиране на държавните нормативни документи, отнасящи се до обучението и спорта във висшите училища.

22. НИКОЛОВА, Е., БАНКОВ, П. Социалните функции на физическото възпитание и спорта – теория, реалност, перспектива. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. IV национална научнопрактическа конференция. Варна, 2006, с. 26-33.

В публикацията е направен анализ на социалните функции на физическото възпитание от гледна точка на формулировки в основни документи (законо, харти, конвенции и др.) на държавни и неправителствени институции и организации, мнение на научни работници и специалисти.

Представен е теоретичен модел на социалната активност на личността и социалните функции в областта на физическото възпитание и спорта.

Посочени са данните от международното научноприложно изследване COMPASS, 1999 г. „Модел за измерване на участието в спорта“ (чрез въвеждането на 7-степенна скала за оценка на участието в спортни занимания) – подход приложен при разработването на стратегия за развитието на спорта в Швеция и в Англия за периода 2003–2020 г.

Изложени са аргументи за необходимостта от използване на този подход в по-нататъшната реализация на социалните функции на физическото възпитание и спорта в страната ни, като за целта се предприемат практически действия за прилагане на основни принципи, залегнали в Закона за физическо възпитание

23. НИКОЛОВА, Е., ЙОНОВ, Й., КАЛЕЕВ, О., ТОДОРОВА, Н., ПОПОВ, Е., КОНЯРОВА, Д. Подход за създаване на държавен стандарт за материална база по физическо възпитание и спорта. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. IV национална научнопрактическа конференция. Варна, 2006, стр.52-55.

Материалната база е от изключително значение за качеството на учебно-възпитателната работа по физическо възпитание и спорт.

Посочена е необходимостта от обективна оценка на този толкова значим фактор, както и от нормативна база за въвеждане на стандарти за спортни съоръжения (открити и покрити), спортни уреди и пособия в училищата.

Изтъкнати са основните критерии и показатели за разработване на спортна материална база в образователната система от I до XII клас.

Направеният анализ на данните за състоянието на гимнастическите салони, спортните площадки, спортните уреди и пособия на няколко водещи училища в София, Карлово, Ямбол, Русе и др., обосновава

необходимостта от въвеждане на стандарт в ДОИ за ниво на осигуряване на спортните съоръжения и пособията в училищата.

24. НИКОЛОВА, Е., ЙОНОВ, Й., ГРОЗДАНОВА, М., БОРИСОВ, Л. Критерии за оценяване на двигателните умения от учебното съдържание по лека атлетика в V–VIII клас. В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. IV национална научнопрактическа конференция. Варна, 2006, с. 264-274.

Оценяването на резултатите от учебно-възпитателната работа по физическо възпитание и спорт в училище е основен елемент от цялостната работа на учителя. Формирането на тази оценка до настоящия момент става на базата на съществуващата система за оценяване на МОН.

Целта на разработката е основно разглеждане на системата за оценяване и предлагане на мерки за нейното усъвършенстване, обективизиране, в частност от учебното съдържание по лека атлетика.

Проведено е изследване в два етапа. Анализът на получените отговори от анкетираните учители показва в много голям процент (81,25%) необходимост от въвеждане и на количествени критерии.

Предложени са критерии (оценяващи елемент) по дисциплини и по класове: за V клас – по спринтово бягане и скок на дължина „свит“ със засилване; за VI клас – бягане на средни разстояния, скок на дължина „дъга“ със засилване и тласкане на гюле от място; за VII клас – бягане на дълги разстояния, крос, скок на височина „ножица“ и тласкане на гюле със засилване; VIII клас – щафетно бягане, скок на височина „коремно-претъркалящ и скок на височина „фосбъри-флоп“.

Предложен е и нов вариант за годишно оценяване – на показателите и основните ядра.

- 25. НИКОЛОВА, Е., БОРИСОВ, Л., ПАВЛОВА, Е. Проучване върху двигателните качества и сърдечно-съдовия статус в средната училищна възраст. –Спорт и наука, изв. бр. № 1, 2007, с. 612-619. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 14–15 декември, 2006).**

Изследвани са двигателните качества чрез прилагане на подходящи за възрастовия период тестове и са съпоставени с данните за сърдечно-съдовия статус. Тестирани са 279 ученици от 4 столични училища (138 момчета и 141 момичета) от VI до VIII клас. Проведени са 9 теста.

Анализът на резултатите от приложените тестове показва нивото на развитие на редица качества, като сила, бързина, взривна сила и гъвкавост при момчетата и при момичетата, разликите между тях, корелацията им – в зависимост от пола и от съответната възраст. Сърдечно-съдовият статус се оценява чрез индекса на АХСТ. Получените резултати показват, че подбраните тестове отразяват адекватно нивото на развитие на двигателните качества и особено важно е комплексното им разглеждане с кардиоваскуларната функция.

- 26. НИКОЛОВА, Е., МАЛЧЕВ, М., КОСТОВ, К., ЙОРДАНОВА, Н., ПЕТРОВ, Л., МАРГАРИТОВ, В. Хармонизиране на обучението на студентите от професионално направление „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ в българските висши училища в контекста на Болонския процес. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт“. V национална научнопрактическа конференция, Велико Търново, 2008, с. 22-30.**

Подготовката на педагогическите ресурси, които осигуряват образователно-възпитателния процес в културнообразователната област „Физическа култура и спорт“ в системата на средното

образование в Република България, се осъществява в Националната спортна академия „Васил Левски“ и в държавните университети – ПУ „Паисий Хилендарски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ШУ „Епископ Константин Преславски“.

В тези висши училища протичат процеси, които са предопределени от промените в Закона за висшето образование и са насочени към подобряване на качеството на обучението на студентите. Същевременно се полагат усилия за приобщаването на българското висше образование към стратегията за създаване на общо пространство за висше образование в Европа до 2010 г., което е известно като Болонски процес.

По този повод в разработката са намерили място някои от най-важните проблеми от този процес: модернизирание и реформиране, осигуряване на качеството на висшето образование на институционално, национално и европейско равнище, квалификационни характеристики, необходимост от подготовка на учители, професионална реализация, ниво на компетенции, учебни планове, учебни програми и др.

27. НИКОЛОВА, Е., ЙОНОВ, Й., КАЛЕЕВ, О., ПОПОВ, Е., ДИМИТРОВА, С.
Изследвания върху ефективността на обучението по физическо възпитание и спорт в средната образователна степен. – В: сб. „Физическо възпитание и спорт“. V национална научнопрактическа конференция, Велико Търново, 2008, с. 49-54.

Целта на изследването е да се установи ефективността от различното учебно съдържание па физическо възпитание в програмата в средната образователна степен първи равнище.

в средната образователна степен – първо равнище.

Изследва се динамиката на показатели за двигателните способности при ученици от IX и X клас под влияние на учебното съдържание с различна насоченост – модул „Спортни игри“ и модул „Туризъм“. Установява се техният относителен дял в общата годишна оценка по системата за оценяване.

Резултатите са обработени с помощта на вариационния и сравнителния анализи.

Установява се низходяща динамика на показателите за двигателни способности при изследвани групи. Тази тенденция е неблагоприятна и предполага насочване вниманието към развиване на двигателните способности чрез учебното съдържание, главно за подобряване на взривната сила и издръжливостта.

Анализът на резултатите показва, че учебното съдържание от модул „Спортни игри“ е повлияло по-значително върху двигателните способности, двигателните умения и навици, отколкото това на модул „Туризъм“

Препоръчва се преразглеждане на системата за оценяване, с оглед нейното обективизиране и по-правилно композиране на елементите, които формират окончателната оценка по учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“.

28. НИКОЛОВА, Е., МАЛЧЕВ, М., ЙОРДАНОВА, Е., МАРГАРИТОВА, В. Някои аспекти на законовата и нормативната основа на научното израстване на спортните педагози. –Спорт и наука, изв. бр. № 4, 2010, I част, с. 3–22 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 11–12 декември, 2008).

Разработката разглежда проблеми, свързани със съвременния статут на спортната наука, възможностите, законовите и нормативните бази за научен растеж на спортните педагози; функциите и правата на юрисдикцията на публичните институции, отговорни за оценката на научните трудове на спортните педагози и академичните служители.

В детайли изследвано е състоянието на законовата и нормативната база за развитието на науката в сферата на физическото възпитание, спорта и туризма, и възможностите за научното израстване на спортните педагози. Вниманието е насочено към следните направления: образование и научно развитие на университетско равнище (бакалавър, магистър, доктор); научно израстване на спортните педагози в процеса на тяхното кариерно развитие, чрез системата за професионално-квалификационните степени (ПКС) на МОН, чрез участие в научни форуми, научноизследователска дейност по проекти и др. и научно и кариерно развитие на преподавателите във висшите училища и колежите.

В заключение са посочени редица слабости в тази област и са дадени важни препоръки за подобряване на дейността по квалификацията на спортните педагози.

29. НИКОЛОВА, Е., КАЛЕЕВ, О. Сравнителен анализ на програмите по физическо възпитание и спорт за учениците от първи клас в българското и американското училище – щат Алабама, САЩ. –*Спорт и наука, изв. бр. № 4, 2010, I част, с. 106–110. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 11–12 декември, 2008).*

В разработката са разгледани въпросите на нормативното осигуряване и практическото реализиране на програмите по физическо възпитание и спорт при учениците от I клас у нас и в съпоставка с първокласниците от щата Алабама, САЩ.

Направените в последните 7–8 години промени в българското училище, насочени към синхронизиране на образованието с това на страните от Европейски съюз, засягат и учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“, като елемент от обучението и възпитанието на учениците.

От паралелното разглеждане на системите на училищното физическо възпитание в двете страни се стига до извода, че американските деца имат по-големи възможности за двигателна активност както като време, така и като разнообразие от средства. Организацията и оценяването имат стимулиращ ефект за по-нататъшна спортна дейност. Практиката показва, че всички деца тренират някакъв вид спорт след училищните занимания – опит, който може да бъде използван и в нашата страна.

30. НИКОЛОВА, Е., БОРИСОВ, Л. Соматотипна характеристика на ученици от V до VIII клас. –Спорт и наука, изв. бр. № 4, 2010, II част, с. 24–29 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“, 11–12 декември, 2008).

Един от основните въпроси в соматотипологията е свързан със стабилността на соматотипа през различни възрастови периоди. Това определя и целта на изследването – да се проучат соматотипните характеристики на учениците от двата пола от V до VIII клас.

Използван е соматотипологичният метод на Heath-Carter (1967), чрез който са изследвани ученици от V клас – 35 момчета и 38 момичета; от VI клас – 34 момчета и 32 момичета; от VII клас – 37 момчета и 35 момичета и от VIII клас – 32 момчета и 36 момичета

Стига се до изводите, че учениците показват умерено развитие на соматотипните компоненти в отделните възрастови периоди и се характеризират най-често с централен соматотип; ученичките от V до

VIII клас се отличават със значителна ендоморфия (особено 14-годишните) и ниска мезоморфия, като промените са особено изразени в пубертетния период, сумарният соматотип е екто-ендоморфен.

Соматотипологичното проучване показва, че генетичните и екзогенните фактори са формирали телесна форма и структура, която не е достатъчно добра предпоставка за физическата дееспособност. Това налага подходяща програма за нейното развитие.

31. НИКОЛОВА, Е., АНТАЛА, Б., АЛИПИЕВА, Л. Сравнение на училищните образователни системи по физическо възпитание в България и Словения. –Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 7–16. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2011).

Анализирани са образователните структури на две страни членки на ЕС – България и Словакия, с цел да се изследва изменението на основните показатели, за които е в наличност статистическа информация за периода от 2000 до 2010 г; да се дефинират основните тенденции в развитието на основните показатели за периода от 2000 до 2010 г. и да се обобщят най-важните изводи за развитието на образователната структура на физическото възпитание в двете страни.

В хода на изследването са проследени над 100 показателя от различни информационни източници, по които се извършва сравнението на двете системи по следните обобщени критерии: продължителност на задължителното обучение; брой ученици, постъпващи в първи клас; брой ученици и студенти на възраст 15–24 години; ранно напускащи училище ученици; учене през целия живот и разходи за образованието, разпределяни от брутния вътрешен продукт (БВП).

Анализът на двете образователни системи показва, че в Словения по-успешно е решен проблемът с някои от показателите. Българската

образователна система по физическо възпитание обаче се отличава с по-голям хорариум по часове и с добре заложените изисквания за учебното съдържание, общообразователния минимум, както и с оценяването на знанията, уменията и компетентностите на учениците. Отбелязан е и фактът, че в учебните програми е застъпено учебно съдържание, от което по една или друга причина българската образователна система е принудена да се откаже.

32. НИКОЛОВА, Е., ГЕОРГИЕВА, Л. Мотивация и квалификация на учителите по физическо възпитание и спорт в контекста на кариерното развитие и професионално усъвършенстване. –Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 42–50 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“, 16–17 декември, 2011).

Целта на изследването е проучване и анализиране на особеностите в мотивацията и нагласата на учителите по физическо възпитание и спорт за кариерно развитие, отношението към него и очакванията от квалификационната дейност.

Данните от анализа на резултатите от диагностичната процедура и систематизиране на нагласите за професионално усъвършенстване, мотивацията и оценка за възможностите за квалификация налагат становището, че мотивацията на учителите за кариерно развитие заема важно място в педагогическата теория и практика.

В условията на пазарна икономика сега се изисква учителят повече от всякога да усъвършенства своя опит, професионална компетентност и квалификация. В днешното демократично общество е необходимо да се осигурят условията и да се даде възможност за професионално израстване, което да се основава на принципите на доброволност и изборност в рамките на нормативната уредба.

- 33. НИКОЛОВА, Е., НАЙДЕНОВА, К., ПЕТКОВА, П. Състояние на някои форми на бързината при ученици от V до VII клас. –Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 389-399 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2011).**

Целта на разработката е да се установи динамиката на някои от формите на проявление на двигателното качество бързина при ученици от V до VII клас.

Като се има предвид, че учебният процес по физическо възпитание и спорт е един от факторите за подобряване на тази важна двигателна способност, се предполага, че в резултат както на генетичните особености, така и на ефекта от физическото възпитание и спорта в училище в посочената възраст, отделните прояви на бързината, закономерно ще се подобряват с възрастта.

За установяване нивото на развитие на двигателното качество бързина на участниците в изследването – общо 93 момчета от V, VI и VII клас на ОУ „Л. Каравелов“, гр. Бургас е проведено тестиране по пет показателя. Изследването е проведено 10 дни след началото на новата учебна година и 25 дни преди края ѝ.

Направеният дисперсионен анализ дава възможност да се установи ефектът от процеса на обучение по физическо възпитание и спорт, както и това дали има динамика на бързината във възрастов аспект.

Установено е, че получените разлики в резултатите за началото и края на изследването са статистически значими и това подобрение се дължи на системните занимания с физически упражнения и спорт. С повишаване на възрастта се подобряват и резултатите на учениците от V до VII клас.

- 34. ЧЕРНЕВ, В., НИКОЛОВА, Е., ПЕТКОВА, К. Въздействието на упражненията с изправителен характер върху правилна телесна стойка на учениците от първи клас. –Спорт и наука, № 6, 2003, с. 82-88.**

Целта на изследването е да проследи ефективността от прилагането на упражнения с изправителен характер в подготвителната част на урока по физическо възпитание за I клас за коригиране на неправилната стойка и гръбначните изкривявания.

Изследвани са 176 ученици (81 момичета, 95 момчета) на 7-годишна възраст в две групи – експериментална и контролна, в две училища в гр. София.

Разработените специални упражнения с изправителен характер са включени в уводната част на урока с експерименталната група.

Приложени са тестове за сила на коремната; на гръбната; на седалищна мускулатура и за равновесна устойчивост.

Анализът на резултатите показва, че използването на упражнения с изправителен характер в подготвителната част на урока по физическо възпитание дава възможност за коригиране на неправилната телесна стойка и прилаганата при експеримента методика води до подобряване и на равновесната устойчивост на децата.

- 35. БОЕВА, Б., НИКОЛОВА, Е. Планиране на задължителната подготовка по физическо възпитание и спорт в първи клас. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. Национална научнопрактическа конференция, Несебър, 2003, с. 55–57.**

Разгледани са подробно проблемите на планирането на образователната дейност при задължителната подготовка по физическо възпитание и спорт в I клас.

Посочени са показателите, с които трябва да бъде съобразено планирането – възрастови особености, морфо-функционално състояние, двигателна подготовка на учениците; наличие и състояние на спортно-техническа база.

Обяснено е и съставянето на основните планиращи документи: учебна програма; годишен план-график на учебното съдържание и годишно тематично урочно разпределение.

Целта на разработката е оптимизиране на учебно-възпитателния процес и по-ефективно перспективно планиране.

36. МАРЕКОВА, Ю., НИКОЛОВА, Е. Фактори за ефективно реализиране на реформаторската дейност по физическо възпитание и спорт в системата на средното образование. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. Национална научнопрактическа конференция. МОН, ГИО-Ловеч,. Тетевен, 2004, с. 9-12.

Реформите и иновациите в образованието се налагат в общественото развитие, което на определен етап влиза в противоречие с установената образователна система и нейната ефективност.

Изведени са приоритетите на МОН в развитието на средното образование от гледна точка на системата за физическо възпитание и основните характеристики на качеството на образованието и факторите, от които зависи неговата ефективност.

Значително място е отделено на дейностите, които се предвиждат с оглед перманентното подобряване на качеството на образованието. Те са разгледани в няколко аспекта – организационен, съдържателен, методически, иновационен и социално-нормативен.

В заключение са посочени факторите, от които зависи ефективното реализиране на реформаторската дейност.

- 37. ЦАНКОВА, Ж., ЦЪРОВА, Р., НИКОЛОВА, Е. Физическото развитие и специфичната работоспособност на студенти от профилирани групи по баскетбол. –Спорт и наука, изв. бр. № 1, 2005, с. 216-232. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2004).**

Целта на изследването е да се разкрият особеностите във физическото развитие и специфичната работоспособност на студентите от профилираните групи по баскетбол на неспециализираните ВУ и на тази база да се направи оценка на изследваните признаци при студентите от СУ „Кл. Охридски“.

Изследвани са 252 студенти, включени в профилирани групи през учебната 2003/2004 г., от СУ, МА, Великотърновския, Шуменския, Варненския университети и Свищовската академия.

Разработена е тестова батерия, включваща 16 теста, разпределени в 3 групи – морфологични, показатели за физическа подготвеност, показатели за специфични умения.

Получените резултати дават основание за препоръка по отношение на завишаване обема на работата за развиване на бързина на придвижване по игрището и на взривната сила на долните крайници както при вертикални, така и при хоризонтални усилия.

- 38. ГЛУШКОВА, М., НИКОЛОВА, Е. Интерференция на двигателните умения при децата от предучилищна възраст. –Спорт и наука, изв. бр. № 1, 2005, с. 278-283. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2004).**

Проучени са процесите на интерференция на двигателно умение. Проведен е констатиращ експеримент, включващ двигателно обучение на дясната ръка на 3–6-годишни деца от детските градини в Благоевград. Приложена е пробата на Старч.

Целта е да се установи динамиката и интензитета на процеса на усвояване и наличие или отсъствие на пренос на двигателното умение от обучаваната върху необучаваната ръка.

Резултатите от експеримента показват негативно въздействие на едностранното двигателно обучение върху функционалната асиметрия, което налага системно целенасочено обучение и на неудобните крайници.

В процеса на изследване на способността на децата да усвоят двигателни действия се установява интерференция, която се изразява в трансфер, подобрил качеството на изпълнение на движението и на необучаваната ръка. Резултатите показват значително по-силен пренос на заученото при момчетата.

39. ГЛУШКОВА, М., НИКОЛОВА, Е. Спортноподготвителните упражнения и игри в предучилищното физическо възпитание. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. Национална научнопрактическа конференция. МОН, РИО-Търговище, БОК, НФ „Спорт в училище“, Търговище, 2005, с. 174-183.

Разработката е насочена към образователното направление „Физическа култура“ при 4-7-годишните деца от II, III и IV клас.

Седмичните регламентирани педагогически ситуации при 4–5-годишните деца са „Естественоприложни движения“ и „Спортно-подготвителни упражнения и игри“, при 5–7-годишните ситуации са „Естественоприложни упражнения и игри“, „Спортноподготвителни упражнения и игри“ и „Подвижни игри“ с времетраене 30–35 мин.

Предложено е тематично разпределение на базата на 36 седмици, включващо за децата на 4–5 години 8 тематични блока, а за тези на 5–7 години – регламентирани основни обучаващи ситуации по теми от книгата „Бягай, ще те стигна“ (Пенев, Р., Глушкова, М., 2003). При тази възрастова група се включват и занимания с плуване, ски и някои елементи от спортните игри.

Резултатите от приложението на предложеното образователно тематично съдържание показват, че с разнообразието си то обогатява предучилищното физическо възпитание и създава отлични педагогически условия за социализация на децата, за развиване на уменията им да общуват.

40. КРУМОВ, А., НИКОЛОВА, Е., ЧЕРНЕВ, В., СТОИЛОВ, Р. Възможност за обучение по самбо с ученици. –В: сб. „Физическо възпитание и спорт в училище“. IV национална научнопрактическа конференция. Варна, 2006, с. 133-137.

Направена е характеристика на положителните качества, които се възпитават при практикуването на спорта самбо, и които оказват влияние на доброто физическо развитие, усъвършенстване на двигателните способности, активизиране на интелектуалното развитие, създаване на умения за самоконтрол.

Целта на разработката е да се направи кратък анализ на същността на спорта самбо и да се привлекат по-голям брой ученици в организирани занимания със самбо в свободното време.

Направено е анкетно изследване с 80 ученици и 20 треньори по самбо.

Резултати показват, че спортът самбо може да се ползва за работа с ученици от всички възрастови групи в извънучебно време, тъй като е средство за физическо и интелектуално израстване на подрастващите,

стимулира успеха на учениците и влияе положително върху дневния им режим.

- 41. ДИМИТРОВА, С., НИКОЛОВА, Е. Специфика на връзката „наука – практика“ в сферата на училищното физическо възпитание и спорт. –Спорт и наука“, изв. бр. № 1, 2007, с. 22-31. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 14–15 декември, 2006).**

Спортът, в широкия контекст на това явление, и училищното физическо възпитание и спорт в частност, като социален, културен и образователен феномен с все по-нарастваща роля в живота на съвременното общество, реализира своето развитие чрез внедряване и утвърждаване на постиженията на науката.

Направен е подробен анализ на организирането, реализирането и на съдържанието на 16 комплексни тематични изследователски програми и проведените по техните резултати научни и научнопрактически конференции в областта на училищното физическо възпитание и спорт, осъществени в периода 1970 до 2000 г. под егидата и със съдействието на МОН, както и последвалите след това национални и регионални научни конференции по проблема физическото възпитание и спорта в образователната система.

- 42. МАНИКАТОВ, Д., НИКОЛОВА, Е. Двигателната дееспособност – критерий за оценка при началната форма на гръбначни изкривявания в ранна детска възраст. –В: сб. „Наука – образование – изкуство“, Годишник, том I, част 2. Съюз на учените в България, Благоевград, Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2007, с. 366–374.**

Гръбначните изкривявания са един от проблемите на съвременните деца, който след време се оказва неприятен както от естетическа гледна точка, така и от здравословна.

Навременното и правилното диагностициране в ранна детска възраст може да облекчи работата по тяхната корекция на ниво физическа активност и неинвазивна терапия.

Целта на изследването е да се установи доколко физическата дееспособност е критерий за изследването на гръбначните изкривявания в начална форма.

Анализът на резултатите показва, че абсолютните разлики между момчетата и момичетата от контролната и експерименталната групи са статистически значими ($p < 0,001$) и са в полза на експерименталната група. Данните дават основание да се отчете една по-добра функция на гръбните мускули и тези на долните крайници при експерименталната група.

От интерпретацията на показателите се отчита, че предложената методика на коригиращи гимнастика в началния курс на училището, осъществена чрез редовния урок по физическо възпитание, е довело до по-добро физическо развитие на учениците от I до III клас.

43. МАНИКАТОВ, Д., НИКОЛОВА, Е. Възможни корекции при ранни форми на гръбначни изкривявания. –В: сб. „Наука – образование – изкуство., Годишник, том II. Съюз на учените в България, Благоевград, Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 2008, с. 567–572.

Многобройни изследвания у нас, в Европа и в света са показали, че при постъпване на децата в училищата около 50% от тях имат склонност към неправилно телодържание.

Целта на изследването е да се покаже положителното въздействие на редовните занимания по физическо възпитание и спорт върху децата с отклонение от правилната стойка.

Резултатите показват, че при участниците в редовните занимания изкривяването не се задълбочава. Нещо повече – предложената методика съдържа общоразвиващи и коригиращи упражнения, които създават баланс при развитието на отделните групи мускули, което позволява не само да не се задълбочават отклоненията, но да се постига и корекция на изкривяването.

Установява се, че най-подходящата възраст за прилагане на тази методика е от 7 до 10-годишна възраст.

Вследствие на приложената методика на коригираща гимнастика при учениците от началния курс соматоскопичните им показатели показват по-добро състояние на физиологичната стойка.

44. СЛАВЧЕВ, А. НИКОЛОВА, Е., СЛАВЧЕВ, И. Тенденции в нивото на постиженията на „най-спортните“ момичета в теста за издръжливост от националната ученическа спортна олимпиада „Глобул-старт“. –Спорт и наука, изв. бр. № 4, 2010, II част, с. 41–48 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 11–12 декември, 2008).

Така наречената „Национална ученическа спортна олимпиада „Глобул-старт“ успешно се провежда за трета поредна година и може да се каже, че е на път да се превърне в ежегодна традиция. На това състезание следва да се гледа като на допълнение към училищното физическо възпитание, където се създават възможности за изява на „най-спортните“ момчета и момичета от училищата на 9 (11) града на Република България.

Целта на изследването е да се разкрият тенденциите, в групов и многогодишен аспект, на промените в нивото на постиженията в теста за издръжливост при „най-спортните“ момичета от училищата взели участие в градските състезания на „Глобул-старт“.

Направените констатации на базата на получените резултати са достатъчно основание да се препоръча в рамките на училищното физическо възпитание да се отделя целенасочено внимание както на развиване на издръжливостта на момичетата, така и на изграждането на положително отношение към този вид натоварване, особено при ученичките от по-горните възрастови групи, за да не се допуска противоречието „спортно“ момиче с недостатъчна физическа подготвеност.

45. ТОМОВА, Д., ДИМИТРОВА, С., НИКОЛОВА, Е. Интерактивността при ръководството на познавателната дейност в учебния процес по физическо възпитание и спорт в СОУ. –Спорт и наука, изв. бр. № 4, 2010, II част, с. 24–29 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 11–12 декември, 2008).

В разработката се изследва интерактивното педагогическо взаимодействие, което се характеризира с процесуалност, личностно-действена ориентация, обогатено общуване, диалогичност и дискуссионност, възможност за обогатена изява на участниците, творчество и рефлексивност.

Интерактивният подход в работата на учителя създава условията, средата и междуличностните отношения да бъдат организирани върху принципите на обучението, ориентирано към ученика и съобразено с особеностите на учениците, техните очаквания, настроения, мотивация

и интереси. По този начин се създава адекватен и стимулиращ ги микроклимат.

Може да се направи изводът, че екипната организация на учебния процес мотивира активното участие на учениците в уроците, които се стремят да постигнат високи индивидуални резултати. По този начин се влияе върху повишаване ефективността на двигателното обучение, изразяваща се в ускорено овладяване на учебния материал и повишаване физическата дееспособност на учениците. Екипната организация на учебния процес е една от формите за разнообразяване провеждането на уроците по физическо възпитание и може да отговори на новите изисквания за иновации в образованието.

Съвременните тенденции за усъвършенстване на учебния процес акцентират все повече върху комплексното личностно развитие на учениците, на тяхната социализираност.

46. **СЛАВЧЕВ, А., ЙОНОВ, Й., НИКОЛОВА, Е., СЛАВЧЕВ, И.** Перспектива за леката атлетика в училище. –*Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 17–29 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2011).*

Установено е, че обучението в урочни и извънурочни форми по лека атлетика не е достатъчно ефективно, че масовото обучение значително изостава от непрекъснато развиващата се спортна практика. Това налага необходимостта от възприемане на обща насоченост на принципи и методи за масово начално обучение по лека атлетика.

За да се осигури приемственост и взаимовръзка при овладяването на техниката на лекоатлетическите упражнения, да се популяризира леката атлетика сред най-малките ученици, в името на крайната цел – леката атлетика да се утвърди като спорт номер 1 в образователната

система, в разработката е представен нов проект, наречен „Лека атлетика за деца“ (ЛАД), като първа стъпка, създадена, от една страна, да задоволи очакванията на децата, а от друга – да отговори на целите на IAAF – популяризирането на този спорт.

„Лека атлетика за деца“ е формат, подходящ за деца и за тяхната подготовка и участие в лекоатлетически състезания. Този проект се отличава по своите съдържателни цели – постигането както на физическа, така и на социална активност на подрастващите.

Проектът ЛАД дава възможност урокът по лека атлетика да се превърне в празник на училищния двор; заниманията по лека атлетика – по бягане, скокове и хвърляне да бъдат интересни; по-слабо подготвените във физическо отношение деца с удоволствие да се занимават с физически упражнения в часа по физическо възпитание и др.

47. ХРИСТОВА, В., НИКОЛОВА, Е. Игрови профили на висококласни волейболисти от Олимпийските игри в Китай, 2008 г. –*Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 82–90 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2011).*

Изследването е насочено към установяване на игровото състояние на волейболистите с най-висок ранг, участници в Олимпийските игри в Китай, 2008.

Направен е паралел между състезателите по показатели, очертаващи техните игрови профили, посочено е и мястото на българските волейболисти на фона на останалите.

Установено е, че на Олимпийските игри в Китай, 2008 израстването на много състезатели е значително, както в техните специфични, така и в универсалните им функции; спортната конкуренция между

състезателите е много силна; състезателите с игрови пост либеро успешно доминират при игра в защита; при атака и сервис, изпълнен с отскок, състезателите влагат излишен риск, който води до грешки, осигуряващи лесни точки за противника.

По отношение на българските волейболисти впечатляващ е фактът, че от цялата тази съвкупност най-много номинации като разпределител има българският волейболист Андрей Жеков. Присъствието на трима български състезатели между волейболистите с 2 и повече номинации (М. Казийски, В. Николов, А. Жеков), както Т. Салпаров и центърът Е. Иванов, потвърждава високата класа на нашите играчи като лидери не само в българския, но и в световния волейбол.

48. МАНИКАТОВ, Д., НИКОЛОВА, Е. Коригиращата гимнастика в заниманията по физическо възпитание и спорт при ранни гръбначни изменения, фактор за функционалното усъвършенстване при деца 7–9 години. –В: сб. *Науката, образованието и изкуството през 21-ви век., Годишник, том 5. Съюз на учените в България, Благоевград, 2011, с. 157–166.*

Многобройните изследвания в нашата страна и в Европа са показали, че при постъпване на децата в училище, около 50% от тях имат склонност към нарушаване на стойката на тялото.

Това е проблем не само за подрастващите деца, но и за техните родители и на обществото като цяло и проблем, на който не се обръща достатъчно внимание и не се отделя необходимото време.

Направен е експеримент, който има за цел да докаже или отхвърли тезата, че коригиращата гимнастика при ранни гръбначни изменения е фактор за функционалното усъвършенстване при деца на 7–8-годишна възраст.

От направения трифакторен анализ на получените резултати се вижда ясно как коригиращата гимнастика, внедрена в редовните занимания по физическо възпитание и спорт, повлиява на децата в начална училищна възраст.

- 49. НЕДКОВА, М., НИКОЛОВА, Е. Интерактивни методи на обучение по физическо възпитание и спорт във висшите училища. –Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 289-293. (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2011).**

Статията съдържа подробна информация за същността и прилагането на интерактивните методи и средства на обучение и оценяване по физическо възпитание и спорт.

Посочени са вариантите на обучение в интерактивен режим – обучение като изследване, ситуативно обучение, инцидентно обучение, „студент като преподавател“, базирано на работа – учене, проблемно обучение, съвместно обучение, базирано на игра обучение и видовете интерактивни методи на обучение – ситуационни методи, дискуссионни и опитни методи.

Интерактивността е разгледана като проява на междуличностното общуване чрез екипната организация на учебната дейност в рамките на образователните технологии и на компютърните информационни технологии.

Налага се изводът, че за прилагането на интерактивни методи на обучение е необходимо предварително да се установи адекватността между тяхната специфика и предвидените задачи, планираните цели и резултати.

Препоръчва се повече преподаватели и учители да използват интерактивните методи на обучение с цел повишаване качеството на педагогическия и управленския процеси във висшите училища, чрез реализация на тяхната психологическа и педагогическа ефективност.

Посочен е и фактът, че такива методи са използвани при въвеждането на нови и нетрадиционни спортове в учебния процес по физическо възпитание и спорт във ВТУ „Тодор Каблешков”.

50. ПЕЕВА, П., НИКОЛОВА, Е., ТРАЙКОВА, ЦВ. Нетрадиционни средства за обогатяване на съдържанието на уроците по физическо възпитание и спорт в средното образователно училище. –Спорт и наука, изв. бр. № 3, 2012, с. 423-427 (Международна научна конференция на тема „Актуални проблеми на физическата култура“, НСА, кат. „Теория на физическото възпитание“. 16–17 декември, 2011).

Една от основните характеристики на качествения урок по физическо възпитание и спорт е, че дава възможност на учениците да практикуват разнообразни двигателни активности.

Целта на изследването е да се разкрият характерът и обемът на функционалното натоварване при три стила танцовална аеробика – фънк, латино и рок енд рол, и да се проучи мотивацията на 15–16-годишни ученички за участие в аеробните занимания.

Изследването е организирано през втория срок на 2007/ 08 учебна година в 40 СОУ – София. Уроците са провеждани във физкултурния салон на училището по време на третия допълнителен час.

За целта на изследването са разработени по един комплекс за всеки стил аеробен танц. Стремeжът е включените упражнения да бъдат достъпни и лесни за възприемане и изпълнение от участничките в експеримента.

Обект на изследването са общо 24 ученички от X клас (средната възраст –15 години и 5 месеца).

Установено е, че изследваните три танцовални стила аеробика – рок енд рол, латино и фънк, покриват критериите за занимания с определен тренировъчен ефект върху аеробните възможности на организма, че мотивацията и интересът на ученичките към заниманията с аеробен танц е много голям, което определя тяхната голяма активност и съзнателно участие по време на уроците и води до значителен психофизиологичен ефект върху организма на участниците.

Различните видове аеробни танци могат да обогатят и да обновят съдържанието както на урочната, така и на извънурочната работа по физическо възпитание и спорт.

51. НЕДКОВА, М., ПЕЕВА, Д., НИКОЛОВА, Е. Неравносйно положение на физическото възпитание и спорта като учебна дисциплина във висшите училища. –Спорт и наука, изв. бр. № 5, 2012, с. 277-284. (Международна научна конференция на тема „Физическо възпитание, спорт, кинезитерапия“, ЮЗУ „Н. Рилски“, Благоевград, 09–19 декември, 2011).

Изследвани са 28 университета в Република България, три от които имат профилирани специалности физическото възпитание и спорт. Обект на изследването са броят часове – хорариум, предвиден и утвърден по учебен план по физическо възпитание и спорт във висшите училища; възприети форми на организация на учебния процес по физическо възпитание и спорт и по какъв начин фигурира учебната дисциплина физическо възпитание и спорт в дипломата за висше образование. Информацията е актуална до учебна 2010/2011 г.

Установени са редица негативни резултати: извършват се съществени промени в учебните планове и програми, без това да е съобразено с

целите и задачите на физическото възпитание и спорта; освобождават се допълнителни часове за някои общи и специално-образователни предмети за сметка на часовете за физическо възпитание и спорт; налице е негативно отношение на ръководствата във висшите училища и неравностойно положение на предмета физическо възпитание и спорт и др.

Направени са важни препоръки за учебния процес по физическо възпитание и спорт във висшите училища: да се спазва законът; да се проучат мненията и интересът на студентите, какво предпочитат да практикуват; да се търсят иновации в учебния процес по физическо възпитание и спорт във висшите училища.

- 52. DJOBOVA, S., NIKOLOVA, E., GEORGIEV, N. Inclusion of children with disabilities in regular physical education classes – *Bulgarian perspective – Sport & Science. Extra issue, 2012, p. 153–155.* (ДЖОБОВА, С., НИКОЛОВА, Е., ГЕОРГИЕВ, Н. *Включване на децата инвалиди в редовните уроци по физическо възпитание и спорт. – Спорт и наука, извънреден брой (на английски). Материали от XVI международен научен конгрес „Олимпийски спорт и спорт за всички“ и VI международен конгрес „Спорт, стрес, адаптация“ – 17-19 май, 2012).***

Важен аспект на връзката между образованието и физическата активност на децата с увреждания е приобщаващото физическо възпитание.

Направено е проучване до каква степен в страната ни е реализирана интеграцията на тези деца и до каква степен те са включени в редовните занимания на класовете по физическо възпитание и спорт.

Проведено е анкетно проучване с 337 учители (171 мъже и 166 жени) по физическо възпитание и спорт в 9 региона на страната.

Резултатите от изследването показват, че в 57% от училищата има деца с увреждания, включени в редовните класове. Тревожен обаче е фактът, че само 43% от всички деца с увреждания са включени в уроците по физическо възпитание.

Една от причините е липсата на знания на учителите по физическо възпитание и спорт, свързани с адаптирана физическа активност и не разполагат с достатъчно знания относно принципите на ефективно включване.

Резултатът от анкетите, който се нуждае от много внимание, е желанието на учителите да подобрят своята квалификация по отношение на адаптирана физическа култура. 79% от анкетираните учители искат да участват в курс на обучение.

Резултатите от това проучване поставят важни задачи пред три институции – Министерството на образованието, Министерството на физическото възпитание и спорта и съответно на Националната спортна академия като генератор на експертен опит в тази област. Необходимо е да се предприемат действия за изпълнението на Националната стратегия за интеграция на деца с увреждания.

53. КОСТОВ, К., НИКОЛОВА, Е. За основните компоненти на дисциплината физическо възпитание. –В: сб. „Оптимизация и иновации в учебно-тренировъчния процес“. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2009, с. 194-200. (Научна конференция посветена на 80 години Алма Матер. (В памет на доц. Димитър Хлебаров, доктор (1934-2009), зт, змс, член на СНС по ТМФВСТ, ръководител на кат. „Спорт“ от 1988 до 1994).

Изследвани са компонентите на дисциплината физическо възпитание. Установено е, че статутът и съдържанието на учебната дисциплина „Физическо възпитание“ не поставя в равностойно положение двете основни страни на учебния процес – двигателната и образователната компоненти. Реализирането на образователната компонента само в практическите занимания ограничава теоретичната подготовка и не обогатява интелектуалния потенциал на обучаваните.

Налага се необходимостта от разработване на ново учебно съдържание.

Дадена е препоръка, насочена към институциите и органите, които ръководят физическото възпитание и спорта в страната да регламентират оптимално хорариума от часове за двигателната и образователната компоненти във всяка образователна степен.

ИНТЕРВЮТА

„По-здрави и работоспособни ученици“. Интервю с Е. Николова. в-к АЗ БУКИ, бр. 38, 2004.

Интервюто е по повод въвеждането на 3-тия час по физическо възпитание и спорт в училищните програми.

Отбелязана е ползата от въвеждането на третия час като важна крачка в посока на разширяване възможностите за двигателна активност на децата. Неговото реализиране ще бъде чрез модулно обучение, което ще даде възможност за по-вариативно усвояване на различните видове спортни дисциплини.

Посочени са модели за организацията на третия час в големите градове и в малки населени места, както и за организиране на часовете в училища с добра материална база и с липса на такава.

РЕЗЮМЕТА НА ДОКЛАДИ ОТ УЧАСТИЯ В КОНГРЕСИ И КОНФЕРЕНЦИИ (непубликувани)

- 1. НИКОЛОВА, Е., ЧЕРНЕВ, В., КОНСТАНТИНОВА, К. Работа с деца с церебрално нарушени движения в урочната дейност по физическо възпитание и спорт в училище. *X Međunarodni naučni skup FIS KOMUNIKACIJE, Univerzitet u Nišu, Fakultet fizičke culture, Niš, 2003, p. 67.***

Докладът третира проблемите на учениците с церебрални смущения, които са една от честите форми на инвалидност в специалните училища.

Целта на изследването е социалната интеграция на учениците от специални училища, решаването на което се постига чрез разработване на параметри за собствени целенасочени движения на ученици с максимално ограничени възможности и изхождайки от изключително затруднените възможности за движение, създаване на нова методика на базата на иглотерапията, като диагностициране и възможност за въздействие.

Получените резултати са констативни и се предлагат за внедряване във всички общообразователни училища, включени в програмата за интеграция на деца със специални нужди.

- 2. NIKOLOVA, E., MIHAYLOV, D. development of the competences in the process of tuition through the students perception studying physical education bachelor's degree. *(Развитие на компетенции в процеса на обучение на студентите по физическо възпитание и спорт – бакалавърска степен). 5th FIEP European Congress. 2nd Serbian Congress of P.E. Teachers, September 23-26, 2009, Niš, Serbia.***

Реформите, които започнаха през 1999 г. в европейското пространство, за висше образование чрез Болонския процес все още са в процес на разработване. Проведени са поредица от срещи на министри и са приети комюникета по проблемите на европейското висше образование (Прага, 2001, Берлин, 2003; Берген, 2005 и Лондон, 2007 г.; Льовен/Лувен-ла-Ньов, 2009).

Очакванията са свързани с радикална образователна промяна. Нов образователен модел насочва вниманието към постигнатите първоначални резултати от обучението. Европейското пространство за висше образование прие определение за резултатите от обучение като съвкупност от знания, умения и/или правоспособност, придобити от индивида, които той/тя е в състояние да докаже след приключване на неговото/нейното обучение. Националните структури са определени като отговарящи на условията от жизнено важно значение за мобилността не само в европейската система за висше образование, но също така и в световен мащаб. Чрез включването на образователните резултати в националните квалифицирани структури е изградена система на основата на процеса за хармонизация и изравняване на националните структури със структурата на квалификациите в европейското пространство за висше образование. Очаква се постигането на адекватна подготовка за бъдеща професионална реализация на световния пазар на труда. Утвърждаване на национални структури, съвместими с Европейското пространство за висше образование, изисква взаимно доверие, прозрачност и определяне на компетенциите за съответната културно-образователна област. Идентификация на предварително определената от позицията на резултатите и от таксата за обучение на учители по физическо възпитание специфична компетентност ще подобри ефекта на квалификацията като условие и възможност за приложимост и развитие.

Изследването е насочено към създаването на обща и обектно-специфична компетентност на учителите по физическо възпитание.

Използвани са методите анализ на съдържанието, метод на разследване, SWOT-анализ и експерт-analysis. Информацията е събрана и обработена от самодиагностика и диагностика на експерти, свързани с резултатите от обучението на студентите с професионална квалификация и учителите по физическо възпитание.

3. НИКОЛОВА, Е. Управленческият анализ физическото възпитание и спорта в системата на българското образование. *Международной научно-практической конференции государств – участников СНГ по проблемам физической культуры и спорта. Минск, БГУФК, 27-28 мая 2010.*

Целта на разработката е на базата на подробен анализ на теоретичната и приложна наука и опит в управлението на физическото възпитание и спорта в българската образователна система, да се изработи стратегия за бъдещото управление на физическото възпитание и спорта.

На базата на анализа на развитието на физическото образование и спорта от началото на 80-те години до момента, авторите считат, че е необходимо:

- Да се осъществи политика на по-ефективна социална и икономическа връзка между урочната, извънурочната и извънкласната дейности на учениците.
- Да се програмира процесът за интеграция на физическото възпитание и спорта за здраве, профилактика и намаляване на риска от инфекциозни заболявания.
- Да се обединят усилията на училището и общината в решаването на важни проблеми.

- Да се разработят и осъществят закони, нормативно-правни механизми за ефективното осъществяване на общественото-частното партньорство в управлението на физическото възпитание, спорта и туризма.

4. НЕДКОВА, М., НИКОЛОВА, Е., ПЕЕВА, Д. Методика за начално обучение по ЗУМБА за студенти в условията на висшето училища. *Симпозиум за спорт и физическо образование на младите, Охрид, 21 и 22 септември 2012.*

Целта на разработката е да се установи ползата от приложението на ЗУМБА ФИТНЕС (комбинация от аеробика и различни стилове танци) в заниманията на студентите от СУ „Св. Климент Охридски“ за подобряване на тяхното здраве и жизненост.

Използваните методи при обучение чрез ЗУМБА се делят на три основни групи: методи за осъществяване на двигателната дейност, методи за проверка, оценка и контрол и методи за възпитание

Предложената методика ще бъде апробирана още една година, за да се определи какъв е ефектът от заниманията по ЗУМБА фитнес върху студентите в условията на висшите училища.

5. НЕДКОВА, М., ПЕЕВА, Д., НИКОЛОВА, Е. ЗУМБА – *нетрадиционен подход в образованието по физическо възпитание в условията на СУ „Св. Климент Охридски“.* Симпозиум за спорт и физическо образование на младите, Охрид, 21, 22 септември 2012.

ЗУМБА е относително нова по рода си фитнес система, изградена на базата на аеробиката и различни стилове танци и съчетание от аеробни движения със силови упражнения и музикален съпровод.

Направен е кратък преглед на появата и развитието на този вид фитнес в световен мащаб. Посочени са 6-те му варианта.

За разнообразяване и обогатяване на учебния процес по физическо възпитание и спорт в СУ се въвежда в учебния план.

Резултати показват позитивно отношение на студентите към ЗУМБА фитнеса и отчитат, че новите и нетрадиционни подходи водят до оптимизиране на учебния процес по физическо възпитание и спорт

- 6. НИКОЛОВА, Е., НАЙДЕНОВА, К., БОРИСОВ, Л. Ролята на катедра „Теория на физическото възпитание“ при разкриване на тенденциите във връзките наука – практика за периода 2000–2012 г.“ *Историческа конференция „70 години НСА „В. ЛЕВСКИ“, София, 16–17 март, 2012.***

Изследвани са основните тенденции в развитието на връзките между науката и практиката в областта на физическата култура.

От получените резултати са изведени някои съществени препоръки за оптимизиране на тази сфера, като: необходимост от усъвършенстване на учебното съдържание с нетрадиционни и модерни спортове и дисциплини; осъвременяване и обективизиране на системата за оценяване на резултатите от обучението; създаване на държавен образователен стандарт за материално-техническо осигуряване на обучението по физическо възпитание; създаване на система за периодично актуализиране на подготовката на учителите и др.

- 7. НИКОЛОВА, Е., НАЙДЕНОВА, К., БОРИСОВ, Л. „Място на учебната дисциплина „Теория и методика на физическото възпитание“ в учебните планове на НСА „В. Левски“ през периода 1948–2012 г.“**

Историческа конференция „70 години НСА „В. ЛЕВСКИ“, София, 16–17 март 2012.

Направен е исторически преглед на дейността на кат. „Теория на физическото възпитание“ като основополагаща за специалистите в областта на физическата култура – създаване, организация, различните наименования на катедрата.

Проследен е хорариумът по учебната дисциплина за периода 1948–2012 г.; съотношението между предвидените учебни часове лекции и семинарни упражнения и промените, броят на учебните часове и преддипломната педагогическа практика.